

ARCHIWUM HISTORII I FILOZOFII MEDYCYNY

ARCHIVES OF THE HISTORY
AND PHILOSOPHY OF MEDICINE

WYDAWNICTWO POZNAŃSKIEGO TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ NAUK
TOM 90 POZNAŃ 2026 VOL. 90

ARCHIWUM
HISTORII I FILOZOFII MEDYCYNY

TOM 90

POLSKIE TOWARZYSTWO HISTORII I FILOZOFII MEDYCYNY
POLISH SOCIETY OF THE HISTORY AND PHILOSOPHY OF MEDICINE

ARCHIWUM HISTORII I FILOZOFII MEDYCYNY

TOM 90

ARCHIVES OF THE HISTORY
AND PHILOSOPHY OF MEDICINE

VOL. 90

Redaktor naczelny
prof. dr hab. n. med. Andrzej Grzybowski
(Katedra Okulistyki Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie)

Zastępcy redaktora naczelnego
dr hab. n. med. Jarosław Sak, prof. UML
(Zakład Nauk Humanistycznych i Medycyny Społecznej, Uniwersytet Medyczny w Lublinie)
dr n. med. Włodzimierz Witczak
(Wielospecjalistyczny Szpital Miejski im. J. Strusia w Poznaniu)

Sekretarz redakcji
dr n. o zdr. Katarzyna Pawlikowska-Łagód, prof. UML
(Zakład Nauk Humanistycznych i Medycyny Społecznej, Uniwersytet Medyczny w Lublinie)

Kolegium Redakcyjne

prof. nadzw. Karel Černý (Instytut Historii Medycyny i Języków Obcych First Faculty of Medicine Charles University, Czechy), dr Robert J. Feibel (University of Ottawa, USA), prof. dr hab. Andrzej Felchner (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach Filia w Piotrkowie Trybunalskim, Polska), prof. dr hab. Czesław Jeśman (Uniwersytet Medyczny w Łodzi, Polska), prof. Vaida Kamuntavičienė (Uniwersytet Witolda Wielkiego w Kownie, Litwa), prof. dr hab. Andrzej Kierzek (Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu, Polska), dr hab. Aleksandra Kładna (Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie, Polska), dr n. med. Jacek Kotuła (Uniwersytet Zielonogórski, Polska), prof. dr hab. n. med. Eugeniusz Kucharz (Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach, Polska), prof. Christopher T. Leffler (Virginia Commonwealth University Medical Center, USA), prof. dr hab. Halina Lichocka (Zakład Historii Nauk Ścisłych, Przyrodniczych i Techniki, Instytut Historii Nauki PAN, Polska), prof. nadzw. Donatella Lippi (Uniwersytet we Florencji, Włochy), prof. Marta Nadraga (Narodowy Uniwersytet Medyczny we Lwowie, Ukraina), dr n. hum. Agnieszka Polak (Uniwersytet Medyczny w Lublinie, Polska), prof. dr hab. med. Janusz Skalski (Uniwersytet Jagielloński, Polska), dr n. med. Ewa Skrzypek (Warszawski Uniwersytet Medyczny, Polska), dr hab. n. med. Adam Szarszewski (Gdański Uniwersytet Medyczny, Polska), prof. dr hab. Bożena Urbanek (Instytut Historii Nauki PAN, Polska), prof. George M. Weisz (University of New South Wales, Australia)

Recenzenci

prof. dr hab. n. med. Janusz Andres (Uniwersytet Jagielloński, Collegium Medicum), dr hab. Jarosław Barański (Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu), dr hab. med. Maciej Gawęcki (Szpital Specjalistyczny w Chojnicach), prof. dr hab. Andrzej Kierzek (Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu), dr n. med. Jacek Kotuła (Uniwersytet Zielonogórski), prof. dr hab. n. med. Jerzy Mackiewicz (Uniwersytet Medyczny w Lublinie), prof. dr hab. n. med. Marta Misiuk-Hojło (Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu), prof. dr hab. Andrzej Obrębski (Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu), prof. dr hab. med. Radosław Owczuk (Gdański Uniwersytet Medyczny), dr n. hum. Agnieszka Polak (Uniwersytet Medyczny w Lublinie), prof. dr hab. n. med. Marek Edmund Prost (Wojskowy Instytut Medycyny Lotniczej w Warszawie), prof. dr hab. n. med. Marek Rękas (Wojskowy Instytut Medyczny w Warszawie), dr hab. n. med. Jarosław Sak (Uniwersytet Medyczny w Lublinie), dr med. Włodzimierz Witczak (Wielospecjalistyczny Szpital Miejski im. J. Strusia w Poznaniu), prof. dr hab. med. Henryk Witmanowski (Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu), prof. dr hab. n. med. Edward Wyłęgała (Śląski Uniwersytet Medyczny), prof. dr hab. n. med. Zbigniew Zagórski (Ośrodku Chirurgii Oka prof. Zbigniewa Zagórskiego)

Publikacja finansowana przez Naczelną Izbę Lekarską

Adres redakcji
Archiwum Historii i Filozofii Medycyny
ul. Górczyczewskiego 2/3
60-554 Poznań
e-mail: redakcja.ahifm@gmail.com
tel.: 512 359 821

Spis treści

Historia medycyny jako pamięć, krytyka i zobowiązanie	7
1. Andrzej Kierzek	
Rozwój metod diagnostycznych i terapeutycznych gruźlicy krtani w środowiskach lekarskich krakowskim, lwowskim i warszawskim w XIX wieku. Analiza porównawcza	9
2. Andrzej Kierzek	
Jan Maj (1925–1998) – dr med., specjalista otorynolaryngolog Górnego Śląska. Przyjacielowi – ze wspomnieniem	21
3. Maria Izabela Domosławska	
Po co historia medycyny? Życie i dziedzictwo Profesora Zbigniewa Domosławskiego	29
4. Krzysztof Batycki	
Historia Zakładu Radiologii Pediatricznej Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego (część II)	41
5. Stanisław Kwiatkowski, Agnieszka Rzepiela, Janusz H. Skalski	
O wodogłowi w XVI wieku	51
6. Michał Rydzewski, Jowita Natalia Brodzik, Andrzej Grzybowski	
Jan „Krok” Kurdwanowski (1924–2018) – lekarz, pisarz i bohater powstania warszawskiego oraz jego powojenna działalność	59
7. Włodzimierz Witczak	
<i>Historia Katedry Mikrobiologii Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Medicum przy ulicy Czystej 18. Redakcja Magdalena Strus, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2025, 102 ss. + 2 nlb., ilustr., indeks. ISBN 978-83-233-5574-8</i>	69
Nowości książkowe z zakresu historii medycyny	71